

Bölüm 9

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE KARŞI TUTUM HAFTALIK DERS PROGRAMINDAKİ UYGULANMA SAATİNDEN ETKİLENİR Mİ? ¹

Muhammet ATMACA²
Ramazan CEYLAN³

GİRİŞ

Beden eğitimi ve spor vücudun hareket fonksiyonlarının geliştirilebilmesi, eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan, fiziksel gücü minimum düzeyde kullanmayı, öğreten bir etkinlik sistemidir. Aynı zamanda, kişinin toplumsal gereksinimlerini karşılamaya yönelik, bulunmuş olduğu yaş ve kalımsal kapasitesinin gerektirdiği kuvvete ulaştırılması için yarışma olmaksızın uygulanan bedensel bir faaliyettir (Ceylan, 2008).

Kuru'ya (2000) göre beden eğitimi ve spor; ferdin bedensel, ruhsal ve fikren gelişmesine katkıda bulunan, günlük yaşantının ve çalışma hayatının zorlu koşullarına hazırlayan planlı çalışmaların tümüdür. Başka bir ifadeyle beden eğitimi ve spor, eğitimden ayrılmaz bir parçadır. Fiziksel aktivite yoluyla kişilerin zihinsel, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimini amaçlar ve bundan dolayı eğitim içerisinde yapılan çalışmaların tümüne denir (Bucher, 1983), Beden eğitimi ve spor aktivitesi, öğrencilerin psikomotor, duygusal ve bilişsel alanda fiziksel aktivite yoluyla gelişmesini sağlayan okullardaki eğitim sisteminden ayrılmaz bir parçası olarak sunulmaktadır (MEB, 2009).

Kişilerin kendilerine veya çevrelerinde bulunan herhangi bir objeye, toplumla ilgili konu veya olaylara karşı tecrübe, motivasyon ve verilere dayanarak örgütledikleri zihinsel, duygusal ve davranışsal tepki eğilimleri tutum olarak tanımlanmaktadır (İnceoğlu, 2010).

¹ Bu çalışma 2022 yılında Bayburt üniversitesi, Lisansüstü eğitim enstitüsü, beden eğitimi ve spor anabilim dalında yayımlanan 'Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Ders Programında Yapılma Saatine Göre İncelenmesi' isimli yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur.

² Öğrt.,Muhsin Yazıcıoğlu Ortaokulu, muhammetatmaca0807@gmail.com

³ Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

uygulanma saatinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumu nasıl etkilediğine dair özel bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışma bu açıdan alan yazına sunacağı katkı açısından önemlidir.

ÖNERİLER

- Bu araştırma sonucunda da öğrencilerinin Beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutumları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Beden eğitimi ve spor dersinin öğrencinin bedensel ve ruhsal sağlığına katkısı düşünüldüğünde olumlu tutumların sürekliliğinin artarak devam etmesi için öğrenci beklentilerinin dikkate alınması, okullarda spor alanlarının oluşturulması, spor aletleri ile zenginleştirilmesi, spor takımlarının çeşitliliği ile öğrencinin ilgi ve motivasyonlarının artırılmaya çalışılması önerilebilir.
- Bu çalışmanın sonucu bağlamında ders saatlerinin ders programındaki zamanının öğrencilerin tutumları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin ders programının son saatlerinde yapılan Beden eğitimi ve spor dersini daha çok tercih ettikleri belirlendiğinden ders programları hazırlanırken bu durumun dikkate alınarak haftalık ders programlarının hazırlanması önerilmektedir.
- Sınıflarına göre Beden eğitimi ve spor dersi tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. 7. Sınıfta okuyanların tutum puanlarının 5.6. ve 8. sınıfta okuyan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu sınıflarda tutum puanlarının düşüklüğünün neden kaynaklandığı öğrencilerle yapılacak görüşmelerle, ergenlik döneminde olduğu düşünüldüğünden ergenlik ve spor ilgili seminer, ailelerle eğitimler yapılarak farkındalık oluşturulabilir.

Çıkar çatışması ve etik bildiri

Araştırma tek yazarlı olduğu için çıkar çatışmasını gerektirecek bir durum ortada yoktur. Araştırma için gerekli etik kurul onayının Bayburt Üniversitesi etik kurulundan alındığını ve araştırmanın tüm süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan ederim.

KAYNAKÇA

- Alparlan, S. (2008). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri
- Bucher, A.C. (1983). Foundations of physical education & sport. London: The C.V. Mosby Company. P:13
- Can, A. (2014). SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi. (2. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Ceylan, R. (2008). İlköğretimde beden eğitimi ve spor dersinin takiben yapılan diğer derslerde öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisinin araştırılması (Yüksek lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No.231243)
- Çelik, Z., & Pular, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(Özel), 115-121.
- Çolak, G. (2020). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Bayburt ili örneği).(Yüksek lisans tezi), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 653640)
- Demirhan, G. & Altay, F. (2001).Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J.Of Sport Sciences*, 12(2), 9-20.
- Erhan, S. E. & Tamer, K. (2009). Doğu Anadolu Bölgesi ilköğretim ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi ve spor dersi için gereken tesis araç-gereç durumları ile öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiler. *Atatürk Üniversitesi Beden eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 57- 66.
- Güllü, M., & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi, Beden eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 3 s: 2.
- Hüntük, D. (2006). Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 192592)
- İnceoğlu, M. (2010).Tutum algı iletişim. (5. baskı). İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada EğitimYönetimi*,1(1),49-71.Retrievefrom
- Karaman, E. (2019). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum il örneği). (Yüksek lisans tezi,). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 551409)
- Kaya, A. (2020). İlköğretim kurumları ikinci kademe öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik görüş ve tutumlarının incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Yüksek öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 612392)
- Kumartaşlı, M. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi (Doktora tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 279582)
- Kuru, E. (2000). Beden eğitimi ve sporda program geliştirme. Ankara: 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası. S:1
- MacPhail, A. (2011).Youth voices in physical education and sport: what are they telling us in K. Armour (ed) *Sport Pedagogy: an Introduction For Teaching and Coaching*, 105-116. Harrow: Prentice Hall.
- MEB. (2009). Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (9–12. sınıflar). Bursa: Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.
- Tutumları (Yüksek lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No.215678)
- Mosston, M., & Asworth, S. (2004). Beden Eğitimi Öğretimi. (E. Tüzemen, çev. ed.). Ankara: Bağırgan.
- Namlı, A., Temel, C. & Güllü, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin ürettikleri metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.
- Nichols, B. (1994). *Movingand Learning, The Elementary School Physical Education Experience. Third Edition*, Mosby Year Book
- Özbakır, İ. (2006). Sivas ili özel ve devlet ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine bakış açıları ve beklentilerinin karşılaştırılması (Yüksek lisans tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 196279)

- Sivrikaya, Ö.,& Kılçık, M. (2017). İlköğretim okulları 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Düzce örneği). *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 1-15.
- Tabachnick, B. G.,& Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed). Boston: Pearson Education Inc.
- Tanrıverdi, İ. (2016). Ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Van il örneği). (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 445997)
- Taşgın, Ö. & Tekin, M. (2009). Çeşitli değişkenlere göre ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 457-466.
- Tekin, M., Demir, B. & Taşgın, Ö. (2005 Aralık). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin çeşitli değişkenler açısından lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı göstermiş oldukları tutum ve görüşlere etkisi. IV. Ulusal Beden eğitimi ve Spor Öğretmenliği Uludağ Üniversitesi tarafından düzenlenen sempozyum, Bursa.
- Tekin, M., Taşgın, Ö. & Yıldız, M. (2007, Kasım). Çeşitli değişkenlere göre ilköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum ve görüşler. 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Çukurova Üniversitesi tarafından düzenlenen sempozyum, Adana.
- Türker, Ü. (2020). Olimpik Okçuluk ve Gelişim Psikolojisi Açısından İncelenmesi, *Anatolia Sport Research*, 1(1): 5-24. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/anatoliasr.2>